

26.1.2017

Yksikön päällikkö

Kaupunginmuseon lausunto Luoteisväylä 37 purkuhakemuksesta

HEL 2016-012634 T 10 04 05

Rakennusvalvontaviraston lausuntopyyntö 17.11.2016

Rakennusvalvontavirasto on esittänyt kaupunginmuseolle lausuntopyynnön koskien Bostads Ab Fyrklövern i Helsingfors (Luoteisväylä 37) omakotitalon purkulupahakemusta. Kaupunginmuseo on katselmoinut paikalla ja tutustunut kosteusvaurion johdosta suoritettuihin rakennetutkimuksiin. Kaupunginmuseo lausuu asiasta perustehtävänsä mukaisesti rakennusperinnön vaalimisen näkökulmasta, ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Luoteisväylä 37 (Villa Tholstrup, Villa Ahlström, Villa Mäkinen) on arkkitehti professori professori Erik Christian Sørensenin (1922-2011) yhdessä arkkitehti professori (h.c.) Kristian Gullichsenin (s. 1932) kanssa vuosina 1962-63 suunnittelema omakotitalo. Kohde on varhainen esimerkki 1950-60 -lukujen taitteen modernista pientaloarkkitehtuurista, jonka arkkitehtuurissa on vahvat tanskalaiset vaikutteet.

Erik Christian Sørensen tunnetaan eräänä Tanskan sodanjälkeisen modernismin keskeisistä arkkitehteistä. Sørensen valmistui arkkitehdiksi vuonna 1947, ja työskenteli sekä opetti 40-luvulla MIT:ssä Bostonissa, Cambridgessä, Göteborgissa ja Tukholmassa. Oman toimistonsa Sørensen perusti vuonna 1952. Hänen varhaisiin töihinsä kuuluu yksityistaloja, joissa kansainväliset vaikutteet japanilaisesta rakennusperinteestä ja Frank Lloyd Wrightin arkkitehtuurista ilmenevät rakennetta, materiaalisuutta, valon käsittelyä ja avointa virtaavaa tilaa korostavina piirteinä. Sørensen päätyönä Tanskassa pidetään betonirakenteiltaan vaikuttavaa Roskilden viikinkilavamuseota vuodelta 1968. Pientaloista keskeisin on arkkitehdin perheelleen suunnittelema huvila vuodelta 1954. Arkkitehdin työlistan varhaisiin kohteisiin kuuluvat myös Mee Tholstrupille suunniteltu huvila (Hannelundsv. 6, Rungstedt, v. 1958) sekä kesähuvila Tholstrup (Rørvig, 1952, 1958), jotka on esitelty Tanskan Arkitektur-lehdessä. Sørensen toimi Kööpenhaminan taideakatemian arkkitehtuurin professorina vuosien 1961-92 välillä, ja hänet on palkittu lukuisilla tanskalaisilla ja kansainvälisillä huomionosoituksilla.

Villa Tholstrup kuuluu arkkitehti Kristian Gullichsenin varhaisiin töihin. Gullichsen valmistui arkkitehdiksi vuonna 1961, jonka jälkeen työskenteli omassa toimistossaan 1961-73 ja tämän jälkeen yhdessä Timo Vormalan ja Erkki Kairamon kanssa. Gullichsen tunnetuimpia töitä ovat

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo>

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

26.1.2017

Yksikön päällikkö

mm. Malmin kirkko (1980), Porin taidemuseo (1981), Stockmannin tavaratalon laajennus (1989) sekä Suomen Tukholman suurlähetystö (2002). 1960-luvun jälkipuolella Gullichsen kuului nuorten arkkitehtien rintamaan, joka tutki konstruktivistisen arkkitehtuurin lähtökohtia. Pien- ja rivitaloasuntojen moderni rakennustapa, modulaarinen mitoitus ja avoin rakennustapa vastasivat ajan henkeen. Villa Tholstrupin arkkitehtuuri kytkeytyy tähän virtaukseen, sen varhaisena esimerkkinä. Samalla rakennuksen alkuperäisessä arkkitehtuurissa on aistittavissa myös suunnittelijoidensa tuomat kansainväliset vaikutteet.

Vuonna 1964 valmistunut Villa Tholstrup on kaksikerroksinen omakotirakennus, jonka runko on pitkänomaisen suorakulman muotoinen. Rakennuksen pituussuuntainen betonirunko on vaaleaksi maalattu kylmä kehärakenne, joka kannattaa puisia kattorakenteita. Katto on laakea harjakatto voimakkaasti ulkonevilla räystäällä, alkuperäinen katemateriaali on uritettua alumiinilevyä. Kantavan betonirakenteen taustalla oleva ulkoseinä on tummaksi petsattua lautaverhoilua. Rakennuksen tontti liittyy viereiseen puistoon ja on luonteeltaan runsaasti istutettu viherpiha. Pääkerrokseen sijoittuvat asuintilat, pohjakerros on kellari johon sijoittuu aputiloja.

Rakennusta on laajennettu alkuperäisen runkorakenteen puitteissa kahteen otteeseen. Runkoratkaisu on tarjonnut luontevat edellytykset rakennuksen myöhemmälle laajentumiselle. Vuonna 1972 on rakennusta laajennettu etelään uudella olohuoneella arkkitehti Lars Gestranin suunnitelmien mukaan. Samassa yhteydessä sisätiloissa yhdistettiin huoneita ja muutettiin väliseinärakenteita. Vuonna 2003 tehtiin ateljeelaajennus pohjoiseen Studio Telivuo Oy suunnitelmien mukaan. Laajennukset ovat tapahtuneet alkuperäisen runkorakenteen puitteissa. Laajennusten arkkitehtuuri ei kuitenkaan tavoita kaikilta osin alkuperäisen arkkitehtuurin lähtökohtia, ja ne ovat huomattavasti heikentäneet alkuperäisen arkkitehtuurin arvoja. Rakennus on kärsinyt laajoja vesivahinkoja putkivuodon johdosta keväällä 2016 ja sen pohja- ja runkorakenteet ovat vaurioituneet.

Rakennuspaikka sijoittuu Lauttasaareen Katajaharjun niemen pohjoisosiin. Tontti liittyy rakennuksen pohjoispuolella sijaitsevaan Laukkanien puistoon. Kohteen asemakaava on vuodelta 1951 ja tontti on rakennuskiellossa. Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavassa eikä ympäristöä ole varustettu arvoja turvaavalla merkinnällä yleiskaavassa 2002.

Kaupunginmuseon arvion mukaan Luoteisväylä 37 rakennus sisältää vaalittavia rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Rakennus on esimerkki tunnettujen ja tunnustettujen alkuperäisten suunnittelijoidensa

26.1.2017

Yksikön päällikkö

---

pientaloarkkitehtuurista. Rakennuksen arkkitehtuurin ominaispiirteet kytkevät sen aikakauden modernin arkkitehtuurin virtauksiin Suomessa sekä Tanskassa. Rakennuksen arkkitehtuurin punnittu selkeäpiirteisyys ja rakenteellisuus ovat heikentyneet merkittävästi kohteen myöhemmissä muutoksissa, mikä on heikentänyt rakennuksen arvoja.

Kaupunginmuseon kannan mukaan Luoteisväylä 37 rakennuksen tulisi ensisijaisesti säilyä. Rakennuksen kosteusvauriot edellyttävät kuitenkin sillä tavoin laajaa uusimista, ettei alkuperäistä rakennetta ole mahdollista säilyttää riittävässä määrin kohteen ominaispiirteiden vaalimiseksi. Kaupunginmuseo toteaa rakennuksen purkamisen valitettavasti. Ennen purkamista kohde pitää kuitenkin valokuvadokumentoida kaupunginmuseon kuva-arkistoon ja siitä tulee laatia yleispiirteinen rakennushistorian kuvaus.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Tiina Merisalo
museonjohtaja

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojele

Postiosoite

PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu-seo>

Puhelin

+358 9 310 36630

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566